

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู*

GOOD GOVERNANCE ADMINISTRATION OF NONG BUA LAMPHU

PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

ธารา เจริญรัตน์, นัสพงษ์ กลิ่นจำปา, สมควร จันทร์เทศ

Thara Charoenrat, Natsaphong Klinchampa, Somkuan Chanthet

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต, ประเทศไทย

Pitchayabundit College, Thailand

Corresponding Author, Email: nuspong.ggg@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 330 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยใช้สูตรของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.912 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการแจกแจงข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มประชากรที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภูตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า “หลักนิติธรรม” ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ส่วน “หลักประสิทธิภาพ” ได้รับคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะด้านการเงินและงบประมาณ ผ่านการเผยแพร่ข้อมูลในช่องทางออนไลน์ เช่น เว็บไซต์อย่างเป็นทางการ หรือสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้

* Received: 8 April 2025; Revised: 12 June 2025; Accepted: 17 June 2025

อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบและพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: การบริหาร, หลักธรรมาภิบาล, องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู

Abstract

This research aimed to examine the level of governance based on the principles of good governance within the Nong Bua Lamphu Provincial Administrative Organization. This is a descriptive research study. The sample consisted of 330 household heads residing within the jurisdiction of the provincial administrative organization, selected through simple random sampling using Taro Yamane's formula. The research instrument was a structured questionnaire with a reliability coefficient of 0.912. Data analysis involved descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation for presenting the general characteristics of the sample. Inferential statistics, namely t-test and analysis of variance (ANOVA), were employed to compare the opinions of respondents across different demographic variables such as gender, age, educational level, and occupation.

The findings revealed that the overall level of governance based on good governance principles was rated high. When analyzed by dimension, the principle of "rule of law" received the highest mean score, whereas "efficiency" obtained the lowest. The comparison of opinions across demographic groups indicated no statistically significant differences, which did not support the initial hypotheses. Policy recommendations derived from this study include the promotion of transparency in administrative processes, particularly in financial and budget management. This can be achieved by disseminating information through digital platforms, such as official websites and social media, enabling public access to information in a convenient and timely manner. Moreover, it is recommended to enhance public participation in the formulation

of public policies to ensure that government administration is transparent, accountable, and aligned with the genuine needs of local communities.

Keywords: Administration, Good Governance, Nong Bua Lamphu Provincial Administrative Organization

บทนำ

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ถือเป็นแนวทางสำคัญในการปกครองประเทศภายใต้หลักธรรมาธิปไตย ซึ่งเน้นความเป็นธรรม ความชอบธรรม และการบริหารที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคมอย่างทั่วถึง หลักธรรมาภิบาลยังมีบทบาทในการจัดระเบียบโครงสร้างและกลไกขององค์กรทั้งภาครัฐ ได้แก่ ส่วนราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอิสระ ตลอดจนภาคเอกชน กลุ่มประชาสังคม ชมรม สมาคม และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบนิติบุคคลและไม่เป็นทางการ เพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข บนพื้นฐานของความถูกต้องและความเป็นธรรม

การส่งเสริมธรรมาภิบาลในระบบราชการไทยจึงเป็นภารกิจสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะธรรมาภิบาลมีบทบาทในการส่งเสริมเสรีภาพของประชาชน เปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรี และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมการรวมกลุ่มของภาคประชาสังคม อันนำไปสู่การสร้างค่านิยมใหม่ที่ส่งเสริมรากฐานของสังคมประชาธิปไตย และความยั่งยืนในการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง นอกจากนี้ หลักธรรมาภิบาลยังมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับหลักการประชาธิปไตย ในฐานะที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้หลักธรรมาภิบาลได้รับการนำไปใช้ในกระบวนการบริหารงานภาครัฐอย่างแพร่หลาย เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางสังคมและความเป็นธรรมอย่างยั่งยืน (แสงชัย อภิชาติชนพัฒน์, 2559)

ในปัจจุบัน การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล มีนโยบายสำคัญในการพัฒนาระบบการเมือง และการปกครองของประเทศไปสู่ระบอบประชาธิปไตย ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถปกครองตนเอง พึ่งพิทักษ์สิทธิของตน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายในทุกระดับอย่างแท้จริง นโยบายดังกล่าวมุ่งเสริมสร้างหลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม

ควบคู่กับการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดิน เสริมสร้างโปร่งใส และลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในการให้บริการสาธารณะ

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น จึงถือเป็นยุทธศาสตร์หลักของการบริหารราชการภายใต้ระบอบประชาธิปไตย โดยมีเป้าหมายเพื่อจำกัดบทบาทของรัฐบาลส่วนกลางให้อยู่ในขอบเขตเฉพาะภารกิจหลักที่จำเป็น (Decentralization) และถ่ายโอนอำนาจให้ประชาชนสามารถบริหารจัดการชุมชนของตนเองได้มากขึ้น ทั้งในด้านการวางแผน การดำเนินงาน และการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ รัฐยังส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมในการกำกับและตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การจัดซื้อจัดจ้าง ไปจนถึงกระบวนการแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่ง เพื่อให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีความตื่นตัวและให้ความสนใจในบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจ เพื่อให้การดำเนินนโยบายสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชน และนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งหมายตามรัฐธรรมนูญในการลดขั้นตอนการบริหาร เพิ่มความรวดเร็วในการตัดสินใจ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกมิติของการพัฒนาท้องถิ่น (ภมร วงษ์ศรีจันทร์, 2559)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำหน้าที่แทนรัฐในการจัดบริการสาธารณะและบริหารจัดการภารกิจต่าง ๆ ภายในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ผู้บริหารท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสงบสุข ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และการพัฒนาท้องถิ่นในมิติเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตโดยรวม การดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องยึดถือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยให้ความสำคัญกับหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นอย่างจริงจัง

การนำนโยบายธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552) ที่ได้กำหนดองค์ประกอบของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไว้จำนวน 10 ประการ ซึ่งถือเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ

ในฐานะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนหนึ่งของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น จึงมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะและพัฒนาท้องถิ่นในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยมีฐานทางกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 249 และ 250 ซึ่งบัญญัติให้การปกครองท้องถิ่นเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่และอำนาจในการจัดบริการสาธารณะ พัฒนากิจกรรมเพื่อประโยชน์ของประชาชน ส่งเสริมความยั่งยืน และสนับสนุนการจัดการศึกษาในพื้นที่อย่างเหมาะสม (องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู, 2566)

ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า สาเหตุเบื้องต้นที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการองค์การมีอยู่หลายประการ โดยสามารถจำแนกได้ตามหลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) พบว่า การดำเนินงานตามภารกิจขององค์การฯ ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงบประมาณประจำปี เช่น ในโครงการส่งเสริมการเกษตรที่มีเป้าหมายให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากการปลูกพืชเศรษฐกิจ แต่ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่า เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) พบว่า การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนซึ่งตั้งเป้าให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านในพื้นที่รับผิดชอบ ยังดำเนินการได้ไม่ครบถ้วน ส่งผลให้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนยังไม่สมบูรณ์ และขาดการรับฟังความคิดเห็นอย่างทั่วถึง ด้านความโปร่งใส (Transparency) พบข้อจำกัดด้านการสื่อสารและช่องทางการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน ซึ่งไม่เอื้อต่อการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ช่องทางการสื่อสารยังมีข้อจำกัดทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ยากและขาดความเชื่อมั่นในระบบการบริหาร ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) พบว่า จำนวนบุคลากรที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อภาระงาน ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบงานจำนวนมาก อีกทั้งยังมีการปรับเปลี่ยนหรือโอนย้ายบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการดำเนินงาน โดยเฉพาะในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง รองรับความซับซ้อนของภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น จากปัญหาดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดในด้านการบริหารจัดการที่ยังขาดความยืดหยุ่น และไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การดำเนินงานในภาพรวมเกิดความล่าช้าและด้อยประสิทธิภาพ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู, 2566)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู ตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ซึ่งผลการศึกษาจะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และวางแผนการบริหารงานในองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เรื่อง “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู” โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนหลักดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวนทั้งสิ้น 2,588 คน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู, 2566) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยอ้างอิงสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อน (Margin of Error) ไว้ที่ร้อยละ 5 (Taro Yamane, 1973) ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 330 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้กรอบแนวคิดจากพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการบริหารราชการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล 10 ประการ ได้แก่ 1) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 2) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 4) หลักการรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) 5) หลักความโปร่งใส (Transparency) 6) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 7) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 8) หลักนิติธรรม (Rule of Law) 9) หลักความเสมอภาค (Equity) 10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Orientation)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างครบถ้วน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพของหัวหน้าครัวเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด ประกอบด้วยระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) จำนวนรวมทั้งสิ้น 50 ข้อ ครอบคลุม 10 ด้านของหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภูตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและสะท้อนข้อเสนอเชิงนโยบายหรือแนวทางเชิงปฏิบัติจากมุมมองของประชาชนในพื้นที่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยถึงผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประชาสัมพันธ์และเชิญชวนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมตอบแบบสอบถามในวันและเวลาที่ได้นัดหมายไว้

2) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้นำแบบสอบถามที่จัดเตรียมไว้ไปมอบให้กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย อธิบายประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากผลการศึกษา และขออนุญาตในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงดำเนินการแจกแบบสอบถามและรวบรวมกลับภายในวันเดียวกัน

3) แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูล พร้อมทั้งดำเนินการเข้ารหัสข้อมูล (Coding) เพื่อเตรียมสำหรับกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนถัดไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเป็นเครื่องมือในการประมวลผลข้อมูล โดยเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการทดสอบสมมติฐานของการศึกษา โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเภทหลัก ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน (n) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อนำเสนอข้อมูลในภาพรวมและใช้ประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู โดยอ้างอิงจากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยในการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1) การทดสอบค่าที (t-test) ใช้สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม เช่น การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามเพศ

2.2) การทดสอบค่าพี (F-test) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวแปรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป เช่น การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และหากพบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะดำเนินการทดสอบความแตกต่างรายคู่เพิ่มเติมตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) เพื่อระบุว่าค่าเฉลี่ยระหว่างคู่ใดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.15 รองลงมาคือเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 44.85 ในด้านอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.85 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 35.45 และในด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 33.33

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ หลักนิติธรรม (Rule of Law) รองลงมาคือ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Orientation) ขณะที่ด้านที่ได้รับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนที่แตกต่างกันในแต่ละมิติของหลักธรรมาภิบาลที่องค์กรนำมาใช้ในการบริหารจัดการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวม

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักประสิทธิผล	3.75	0.87	มาก
2. ด้านหลักประสิทธิภาพ	3.56	1.04	มาก
3. ด้านหลักการตอบสนอง	3.66	0.94	มาก
4. ด้านหลักการรับผิดชอบต่อ	3.69	0.79	มาก
5. ด้านหลักความโปร่งใส	3.62	0.89	มาก

6. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.90	0.63	มาก
7. ด้านหลักการกระจายอำนาจ	3.78	0.68	มาก
8. ด้านหลักนิติธรรม	4.23	0.39	มาก
9. ด้านหลักความเสมอภาค	4.08	0.40	มาก
10. ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.15	0.46	มาก
รวม	3.85	0.43	มาก

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ผลการวิเคราะห์พบว่า โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการศึกษานี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในรายด้านของหลักธรรมาภิบาลทั้ง 10 ด้าน ก็พบว่า ไม่มีความแตกต่างของความคิดเห็นในแต่ละกลุ่มประชากรเช่นเดียวกัน

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู จากผลการวิจัย ผู้วิจัยเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู ดังนี้ 1) ควรมีการประยุกต์ใช้เทคนิค เทคโนโลยี และกระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน 2) ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด 3) ผู้บริหารควรพิจารณาจัดสรรตำแหน่งและบุคลากรให้เหมาะสมกับการกิจและลักษณะงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการให้บริการแก่ประชาชนอย่างมีคุณภาพ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภูตามหลักธรรมาภิบาล ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า หลักธรรมาภิบาลที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักนิติธรรม รองลงมาคือ หลักมุ่งเน้นฉันทามติ ขณะที่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ หลักประสิทธิภาพ ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภูให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่คำนึงถึงกรอบกฎหมาย ความชอบธรรม และความยุติธรรมเป็นสำคัญ ในเชิงปฏิบัติหน่วยงานได้มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน เช่น งบประมาณ รายงานผลการดำเนินงาน และโครงการต่าง ๆ ผ่านช่องทางที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ อีกทั้งมีระบบหรือช่องทางที่เปิดโอกาสให้ประชาชนติดตาม ตรวจสอบ และแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม เช่น การจัดประชุมเวทีรับฟังความคิดเห็น การเปิดเผยข้อมูลทางออนไลน์ และการรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนเพื่อนำไปปรับปรุงการบริหารงานให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สอดคล้องกับงานศึกษาของพิชัยรัฐ หมั่นด้วง ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.18) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านหลักนิติธรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.47) รองลงมาคือหลักความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย = 4.39) และด้านอื่น ๆ เช่น หลักความคุ้มค่า (ค่าเฉลี่ย = 4.16) หลักความโปร่งใส (ค่าเฉลี่ย = 4.14) และหลักการมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย = 4.05) ส่วนหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.97) (พิชัยรัฐ หมั่นด้วง, 2561)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังมีความสอดคล้องกับการศึกษาของวีระ หาญกัณ และสุวรรัฐ แลสันกลาง ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.50) โดยด้านที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้มากที่สุด ได้แก่ ด้านนิติธรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.59) ความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย = 3.57) ความคุ้มค่า (ค่าเฉลี่ย = 3.51) และการมีส่วนร่วม (ค่าเฉลี่ย = 3.50) ขณะที่ด้านความโปร่งใส (ค่าเฉลี่ย = 3.48) และคุณธรรม (ค่าเฉลี่ย = 3.41) อยู่ในระดับปานกลาง (วีระ หาญกัณ และสุวรรัฐ แลสันกลาง, 2559) และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี โลเชียงสาย และคณะ เรื่องการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า การบริหารงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายด้านพบว่า หลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ หลักคุณธรรม และตามลำดับคือ หลักความคุ้มค่า การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส และนิติธรรม ซึ่งอาจสะท้อนถึงลักษณะการบริหารในสถานศึกษาที่ต้องยึดหลักคุณธรรมและการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนาองค์กรให้มีคุณธรรมและความโปร่งใส ตามแนวทางของภาครัฐ (อัญชลี โลเชียงสาย และคณะ, 2566)

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มประชาชนที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นว่าองค์กรมีแนวทางการบริหารที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งหน่วยงาน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นกรอบในการดำเนินงานอย่างมีระบบและเน้นความเสมอภาคในการให้บริการสาธารณะ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของพลวัฒน์ วิไลชื่นผล และรัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์ ที่พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ซึ่งมีลักษณะประชากรแตกต่างกันในด้านเพศ อายุ และอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (พลวัฒน์ วิไลชื่นผล และรัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์, 2558) เช่นเดียวกับงานวิจัยของอรทัย ทวีระวงษ์ ที่ศึกษาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยพบว่า ความแตกต่างทางเพศไม่มีผลต่อทัศนคติต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (อรทัย ทวีระวงษ์, 2557)

สรุปผลวิจัย/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลวิจัย

ผลการวิจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู สรุปได้ว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

จากผลการวิจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักนิติธรรม

และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ ดังนั้นทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู ควรมีการดำเนินการดังนี้

1.1 วางแผนการใช้ทรัพยากรทั้งในด้านงบประมาณ, บุคลากร, และวัสดุอุปกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับงานและการบริการที่จำเป็นต่อประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและลดความสูญเสียจากการใช้ทรัพยากรที่ไม่เหมาะสม

1.2 การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในแต่ละโครงการหรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อให้สามารถวัดผลได้ว่าโครงการนั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยต้องมีการประเมินผลจากการดำเนินงานในทุกๆระยะ เพื่อให้มั่นใจว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้จะบรรลุผลสำเร็จ

1.3 การทำให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นไปอย่างโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวองค์กรจากประชาชน ซึ่งการตรวจสอบและการประเมินผลที่มีระบบจะช่วยให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการบริการได้อย่างต่อเนื่อง

1.4 นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารงาน เช่น ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการงานราชการหรือบริการประชาชน จะช่วยเพิ่มความรวดเร็วและลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน ทำให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัญหา อุปสรรค ทักษะคนคิด และแรงจูงใจในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน์.

พลวัฒน์ วิไลชื่นผล และรัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์. (2558). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ.*

- พิชัยรัฐ หมั่นด้วง. (2561). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารงานท้องถิ่น เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. วิทยาลัยพิษณุ บัณฑิต.
- ภมร วงษ์ศรีจันทร์. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลตาคีอำเภอตาคี จังหวัด นครสวรรค์. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน ศาสตร์*. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วีระ หาญกัน และสุวัรัฐ แลสันกลาง. (2559). การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอมะเมาะ จังหวัด ลำปาง. *วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต*, 4(1), 60-82.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การ ภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ฟรีเมียร์ โพร จำกัด.
- แสงชัย อภิชาติธนพัฒน์. (2559). *หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู. (2566). *ข้อมูลพื้นฐาน*. หนองบัวลำภู : องค์การบริหารส่วน จังหวัดหนองบัวลำภู.
- อรทัย ทวีระวงษ์. (2557). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ จัดการ*. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- อัญชลี โลเชียงสาย และคณะ. (2566). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3. *มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร* , 5(1), 16-28.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEd. New York: Harper and RowPublications.